

Červenec 2022

NÁŠ ČASOPIS PLNÝ ZAJÍMAVOSTÍ

D é č k o

Domov pro seniory Velké Meziříčí,

příspěvková organizace

Zdenky Vorlové 2160

594 01 Velké Meziříčí

www.domovvm.cz

OBSAH

Blahopřání na červenec	3
Výročí a regionální osobnosti července	4
Ze života domova	5
Stálá nabídka měsíce	6
Co se dělo u nás v domově v červnu	7
Fotogalerie	8
Pozvánka na akce v červenci	10
Červenec	11
Pranostiky	17
Mezinárodní dny měsíce července	17
Příběhy pro potěchu duše	19
Ze světa zajímavostí	20
Rozhovor	25
Vtipy	27
Z kuchyně	28
Hádanka	29
Seznam zdrojů	30

BLAHOPŘÁNÍ NA ČERVENEC

Milada Krejčířiková

Alena Macháčková

Marie Klímová

Božena Krčálová

Růžena Skryjová

Jindřiška Nováková

Marie Peroutková

Marie Kratochvílová

Oldřich Beneš

Marta Javůrková

Ladislav Novotný

Marie Večeřová

VÝROČÍ A REGIONÁLNÍ OSOBNOSTI ČERVENCE

100. výročí úmrtí

Albín BRÁF – pedagog, poslanec

Narození: 27. 2. 1851 Třebíč

Úmrtí: 1. 7. 1912 Roztoky (Praha)

- Zakladatel české národohospodářské školy, byl profesorem české univerzity, v letech 1883-1895 poslancem českého sněmu. Byl zetěm F. L. Riegera, po jehož smrti se stal vůdcem staročechů. Jeho jméno nese Obchodní akademie A. Bráfa v Třebíči.

20. výročí úmrtí

Jiří TOMAN – lékařství, kardiologie

Narození: 8. 10. 1947 Ostrava

Úmrtí: 21. 7. 2002

- Po promoci r. 1971 na brněnské lékařské fakultě pracoval na interním oddělení v Třebíči. Na I. interní kliniku nastoupil po prvních letech v třebíčské nemocnici, začal se věnovat invazivní kardiologii, echokardiografii a srdečnímu selhání. R. 1993 habilitoval na téma Mírné srdeční selhání s výraznou systolickou dysfunkcí levé komory. Po předchůdcově odchodu do důchodu byl vybrán r. 1996 za přednostu kliniky. R. 1997 obhájil profesorské řízení. Pokračoval v započaté práci, dokončil přestavbu kliniky. Jeho prioritami byly srdeční selhání, genetika kardiomyopatií, transplantační kardiologie. Na poli léčebně preventivní činnosti mu pomáhali prim. Hofírek a prim. Ladislav Groch. Byl proděkanem, jednatelem České kardiologické společnosti, Fellow Evropské kardiologické společnosti, zasloužil se o konání výročních kongresů České kardiologické společnosti v Brně.

100. výročí narození

Otmar URBAN – historik, pedagog, varhaník

Narození: 21. 7. 1922 Třebíč

Úmrtí: 3. 1. 2004 Třebíč

- Hudební pedagog a kritik, varhaník, publikoval v regionálním třebíčském tisku. Jeho otec byl regenschori a varhaník kostela Proměnění Páně v Třebíči - Jejkově. V roce 1941 maturoval na třebíčském gymnáziu. Po maturitě nastoupil místo varhaníka. V roce 1953 dokončil studia hudebních věd na filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Studoval varhanické oddělení konzervatoře v Brně a postgraduálně teorii hudby a skladebných směrů 20. století jako přípravu na vysokoškolské učitelství na AMU v Praze. Od roku 1975 do roku 1985 působil jako vedoucí Ústředního fondu hudebního v Československém rozhlase v Praze.

ZE ŽIVOTA DOMOVA

V červnu se přistěhovali noví obyvatelé:

Marie Večeřová z Velkého Meziříčí

Jarmila Prokopová z Velkého Meziříčí

Josef Weinhöfer ze Zadního Zhořce

Ladislav Novotný z Nové Vsi u Nového Města na Moravě

V červnu odešli z našich řad:

Marie Požárová   † 6. 6. 2022

Ing. Jiří Sokol   † 7. 6. 2022

Rudolf Pitlík   † 9. 6. 2022

Jiřina Příbylová   † 26. 6. 2022

STÁLÁ NABÍDKA MĚSÍCE

PŮJČOVÁNÍ KNIH

Pokud rádi čtete, kontaktujte recepci nebo svého klíčového pracovníka.

PRAVIDELNÉ AKTIVITY

Každý všední den.....	ranní hlášení
Pondělí.....	1x za 14 dní skup. canisterapie
Úterý.....	canisterapie s panem Trojanem
.....	cvičení/tvoření
Středa.....	činnosti
Čtvrtek.....	cvičení/ tvoření
Pátek.....	modlitba a mše svatá od 10:00

SCHRÁNKA DŮVĚRY

V domově jsou umístěny celkem 4 schránky důvěry, kam je možné umístit vzkaz, stížnost, připomínku či podnět k poskytování sociálních služeb v domově. S napsáním vzkazu Vám může pomoci personál, rodina nebo dobrovolník.

Schránky důvěry v domově naleznete:

- 1. se nachází v přízemí – u vstupu do terapeutické zahrádky
- 2. je umístěna v 1. patře – u schodiště při vcházení na chodbu 2B
- 3. je ve 2. poschodí – u schodiště na brance s fototapetou plotu
- 4. schránka je přenosná a pravidelně se přenáší po pokojích

PROSTORY K VOLNOČASOVÉMU VYUŽITÍ

- ✚ Terapeutická zahrádka za domovem
- ✚ Atrium v přízemí
- ✚ Venkovní terasy ve 3. poschodí
- ✚ Kaple
- ✚ Knihovna
- ✚ Keramická dílna
- ✚ Společenské místnosti v každém podlaží: 1A, 2B, 3B
- ✚ Dětský koutek ve vstupu do zahrady
- ✚ Park za domovem otevřený od dubna

CO SE DĚLO U NÁS V DOMOVĚ V ČERVNU

Červen nám dopřával to pravé letní počasí a my jsme si ho plnými doušky užívali. Chodili jsme na zahrádku, do parku a na procházky po okolí.

Ve čtvrtek 2. června probíhala výuka na U3V s názvem Sarajevo.

Další týden v pondělí jsme si zacvičili s míči na společenské místnosti 1 A a potom jsme trénovali paměť.

V úterý 7. června dopoledne jsme si zkusili vytvořit origami jahod a také jsme oslavili den čokoládové zmrzliny. Odpoledne k nám zavítal pan Jiří Helán s báječným hudebním vystoupením. No však si sami vzpomeňte, jak jsme to při Sladkém mámení roztočili.

Ve středu 8. června jsme navštívili místní hospůdku.

Následující pondělí 13. června proběhla skupinová canisterapie.

V úterý 14. jsme si zacvičili a pořádně zaposilovali.

Ve středu 15. června nás na zahradu přišly navštívit děti z Mateřské školy Oslavická a namalovaly nám obrázky na zahradní dlažbu.

Ve čtvrtek 16. června proběhla poslední sezónní výuka na U3V s názvem Vídeň Korneuburg. Tím jsme konečně po více než 2 letech oficiálně dokončili rozjetý semestr z roku 2020. Výuka bude pokračovat v září novým semestrem.

Další pondělí 20. června nás přišla navštívit děvčata z VúVM. Společně jsme se přesunuli do parku, kde jsme si zacvičili a také zazpívali s kytarou lidovky.

V úterý 21. června jsme na oplátku zavítali do Mateřské školy Oslavická, kde jsme si povídali a naučili se hrát spoustu nových her.

Ve středu 22. června jsme navštívili hospůdku stejně jako další středu 29. června a poslední červnový den jsme poseděli na zahrádce.

FOTOGALERIE

POZVÁNKA NA AKCE V ČERVENCI

11. 7. – Hipoterapie

12. 7. - Muzikoterapie

12. 7. – 17. 7. – Bleší trh

19. 7. – kouzelnické vystoupení Nikolase Kary

21. 7. – čokoládový den

25. 7. - Skauti

ČERVENEC

Cyril a Metoděj

Velkomoravská říše byla rostoucí říší uprostřed Evropy. Její kníže Rastislav pozval byzantské učence Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu, aby sem přinesli křesťanskou víru. Ti přišli roku 863. Věděli jste, že kromě víry a písma přinesli na Moravu novou plodinu - okurky?? (Ty zdejší lidé neznali.)

Slované byli tehdy barským národem, který neměl žádné právo, žádné školy, téměř žádnou kulturu; život byl primitivní a životní úroveň nízká. Slovanské písmo neexistovalo. Proto Konstantin vytvořil zcela nové krásné písmo a nazval ho hlaholice. (Z písma se vyvinula cyrilice, která se potom stala základem azbuky). Jiná písma jako řečtina či latina vznikala a utvářela se celá staletí, hlaholici Konstantin sestavil během několika týdnů. Přeložil do ní část Bible – evangelia.

Vraťme se nyní na začátek. Konstantin a Metoděj byli bratři. Jejich maminka byla Slovanka, takže od ní slovanský jazyk dobře znali. Oba byli úspěšní – starší Metoděj se stal právníkem a politikem, vojensky spravoval jednu provincii, kde jako místodržící zastupoval vládu byzantského císaře. Mladší Konstantin byl jeden z nejlepších učenců tehdejšího světa. Učil v Konstantinopoli – Cařihradě (dnešní Istanbul), císař ho posílal do světa na nejtěžší učené debaty a politická jednání.

Například byl se svým bratrem vyslán k Chazarům. To byl kmen, který sídlil mezi Krymem a Kaspickým mořem, řídil se židovskými zvyky, ale křesťanství nechtěl uznat. Konstantin s nimi několik týdnů diskutoval a řídil se zásadou v diskusích porazit, nikoli urazit. Mnozí z nich křesťanskou víru přijali a nechali se pokřtít. Nakonec jim chazarský chán děkoval, chtěl jim dát peníze, ale oni je odmítli. Místo peněz si vyžádali 200

řeckých zajatců, které chán držel ve vězení.

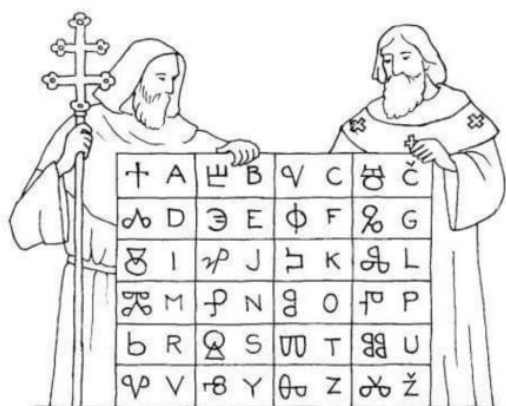
Když šli zpátky přes oblast, kde nebyla pitná voda, jen žlutá hořká voda, které se nedala pít, celá výprava zmírala žízni a Konstantin tam málem zemřel. Celý život byl fyzicky slabý a sužovaný nemocemi (zejména tuberkulózou). Řekl Metodějovi, aby ho tam nechali umřít. Ve víře v Boha řekl bratrovi: „Dej mi napít té hořké vody. Bůh, který proměnil hořkou vodu pro Izraelce, může tak učinit i pro nás.“ A skutečně – voda se změnila a dala se pít.

Jenže potom byli oba znechuceni politickými boji, stálými válkami a pokrytectvím, tak odešli do kláštera. Odtud je povolal císař Michael III. s tím, že je chce vyslat do jakési neznámé rostoucí říše s názvem Velkomoravská. Nic moc o ní nevěděli. Jen to, že to jsou pohané a prý se začínají obracet ke křesťanství. Ale nemají písmo. A císař je tam chce vyslat na žádost velkomoravského knížete Rastislava, aby tam šířili křesťanskou víru, tedy poselství o Boží lásce a věčném životě.

Rastislav měl i politický důvod, potřeboval nezávislost na Francké říši a k té byla nezbytná i církevní samostatnost. Aby jí dosáhl, musel mít na Velké Moravě autonomní diecézi, která nebude spadat pod autoritu franckých biskupů. Když mu papež v této žádosti nevyhověl, obrátil se na východ do Byzance. Císař Michael III. naopak viděl v rostoucí silné říši klíčového spojence, protože mu mohla pomoci v boji proti Bulharům, kteří ohrožovali Byzanc od severu. Tím, že získá Velkou Moravu na svoji stranu, bude držet Bulhary ze dvou stran.

Konstantin a Metoděj cítili, že to je jejich životní poslání. Konstantin během několika týdnů sestavil nové písmo. Sám to považoval za

zázrak – vždyť například řečtina se jako písmo formovala staletí a on toto písmo dostal jako zjevení od Boha. A ještě dříve, než se vydali na cestu, přeložil a zapsal v tomto novém písmu část Bible –

evangelia. Toto písmo foneticky zcela odpovídalo mluvené staroslověštině, takže se četlo tak, jak bylo napsáno. Hlaholice zachytila zvukové odstíny slovanské řeči s takovou přesností, že to dodnes naplňuje jazykovědce obdivem.

Když bratři přišli na Velkou Moravu, hned se pustili do práce. Založili školu, kde se 200 mladých mužů učilo číst a psát v tomto novém písmě, aby se mohli stát kněžími. A to přesně byly počátky naší vzdělanosti. Konstantin učil ve škole a Metoděj pracoval na úpravě zákoníků pro Moravany. Byl to Staroslověšský penitenciál, který Metoděj upravil, aby vyhovoval poměrům na Velké Moravě. Dále to byl byzantský občanský zákoník s názvem Ekloga, který rovněž Metoděj upravil a hrdelní tresty či usekávání končetin zmírnil na tresty církevní. Například v případě úmyslného zhářství: „Kdo z nějakého nepřátelství, nebo pro loupež majetku zapaluje ohněm obytná stavení, je-li to ve městě, ať ho upálí ohněm, je-li to ve vsi, ať ho mečem popraví. Ale podle církevního práva ať je dán na pokání na 12 let, protože je to nepřítel.“

Bez svolení papeže také zavedli slovanskou bohoslužbu. To bylo něco jedinečného, co jen tak někde neměli. A také hodně odvážného. Po celé západní Evropě se bohoslužby konaly v latině, čemuž ovšem obyčejní lidé nerozuměli. Tehdy jsme předběhli Němce, Francouze, Angličany a další národy. Slované žijící na Velké Moravě slyšeli Boží slovo obsažené v Bibli ve svém jazyce. Vůbec poprvé tehdy Slované slyšeli Boha promlouvat ve svém vlastním jazyce.

Oba bratři potřebovali vysvětit 200 mužů za kněze, a protože to sami učinit nemohli, neboť neměli biskupské svěcení, vydali se s nimi do Cařihradu. Jenže tam nastal převrat a císař Michael III., který bratry na tuto cestu vyslal, byl zavražděn. Také patriarcha Fotios byl sesazen. Bratři dostali pozvání od papeže do Říma. Nabídku přijali a byli překvapeni, s jakou úctou se tam setkali: úspěšní šířitelé křesťanství mezi Slovany! Papež jim slovanskou bohoslužbu nakonec

schválil, což bylo něco nevídaného, protože za jediné bohoslužebné jazyky se tehdy považovaly jen tři jazyky: hebrejšтина, řečtina a latina. Stejně tak jim posvětil nové písmo, aby se v něm mohla předávat slova Boží.

Ano, křesťanství bylo na Velké Moravě už před příchodem těchto misionářů. Ale jak to vypadalo? Z Bavorska přišli misionáři, kázali cosi latinsky, nikdo tomu nerozuměl, a nutili lidi, aby se dali pokřtít. Když nechtěli, tak tasili meče. To se pak lidé obraceli! K tomu Frankové chtěli nad Velkomoravskou říší vládnout a stále s ní bojovali. Jen co Konstantin a Metoděj přišli na Moravu, už začala válka. Frankové vyhráli, Slované si porobili a nařídili latinskou bohoslužbu. A nastal boj. Nejen fyzický, ale i duchovní. Slované se jen tak nechtěli podřít. Také uměli bojovat. Nakonec Franky porazili, a tím získali klid pro rozvoj a územní rozmach říše. Ale to bylo až za Svatopluka, Rastislavova synovce. Ten byl Franky zajat, ale protože Slované bojovali svoji partyzánskou válku, nikdo je nemohl porazit. Ludvík Němec postavil do čela svých vojsk propuštěného Svatopluka, ten ovšem přešel ke svým Moravanům a celé francké armádě uštědřil zdrcující porážku. Ludvík se po dvou letech pokusil opět zaútočit, ale opět byl poražen. Nakonec Ludvík Němec a Svatopluk uzavřeli roku 874 Forchheimský mír, který uznával samostatnost Velké Moravy.

V tom čase byl ale Metoděj v žaláři. Když totiž Svatopluk, který nebyl žádným svatouškem, zradil svého strýce Rostislava a vydal ho Frankům, byl zajat i Metoděj. Frankové odsoudili Rostislava k trestu smrti, ten mu pak „zmírnili“ na doživotí, ale vypálili mu oči. Zemřel, nevíme kde. Stejně to Svatoplukovi nepomohlo – Frankové ho dostali. Metoděje – a to už byl arcibiskupem moravské diecéze - drželi Frankové v klášteře Ellwagen ve Švábsku dva a půl roku v díře, kde na něj přšelo, seděl tam v mraze a málem zemřel. Nakonec se sám papež začal zajímat o to, kam se „ztratil“ arcibiskup Metoděj, a

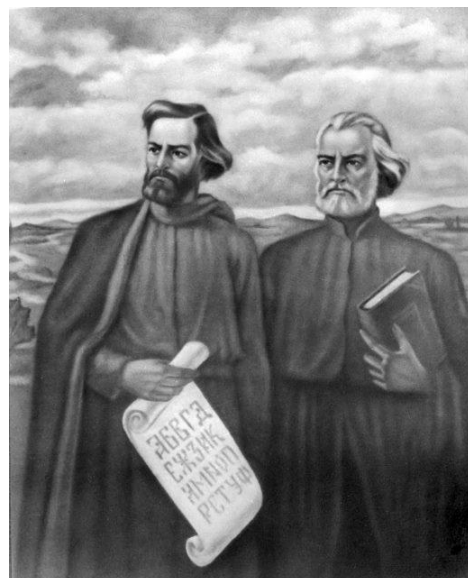

když zjistil, že je držen v zajetí, rozzlobil se, odpovědné biskupy sesadil a zajistil Metodějovo propuštění.

Metoděj se vrátil na Moravu, ale klidu tam moc neměl. Stále ho někdo u papeže obviňoval z kacířství, že slovanská bohoslužba je nevídaná věc a měla by se zakázat. Přece se nemohou ti Slované tak vzdělávat, měli by příliš velké sebevědomí! A zvláště zlobil Wiching, pasovský biskup, který bažil po moci a k dosažení svého cíle se neostýchal použít jakékoli prostředky. A kníže Svatopluk mu věřil. Chtěl ho za nitranského biskupa. To mu papež schválil. Jenže Wiching nechtěl být pod mocí Metoděje, chtěl být prvním. Tak psal falešné dopisy jménem papežovým. Jednou, že prý papež Metoděje sesadil a jeho jmenoval arcibiskupem moravské církve. Pak že Metoděj je šířitelem hereze. Metoděj už byl starý a na tento zákeřný boj neměl sílu. Před smrtí jmenoval svého přítele a učedníka Gorazda za biskupa Moravské církve. Jenže to neměl schváleno od papeže, a tak Wiching jen čekal na vhodný okamžik a u nového papeže Štěpána V. si vyžádal potvrzení, že hlavou moravské církve má být on.

No, nakonec to nedopadlo nejlépe – hned po smrti Metoděje (Konstantin byl už po smrti 16 let) byla slovanská bohoslužba zakázána, všichni kněží krutě v mrazu násilím vyhnáni ze země a knihy napsané hlaholicí spáleny. Duchovní vládu v naší zemi převzali němečtí kněží. Bohoslužby byly v latině, takže se krásná zvěst stala lidem nesrozumitelnou. Čeho se tím však dosáhlo? Vyhnání kněží odešli do Polska, Bulharska, Srbska, na Ukrajinu, do Ruska a dalších zemí, kde slovanské písmo, křesťanskou víru, vzdělanost, kulturu a bohoslužbu o to více rozšířili. To dobré, co zde bylo zasazeno, se rozrostlo po celé slovanské Evropě a dodnes to roste.

Přesto něco v této zemi zůstalo – **víra v srdcích**. Velkomoravská říše se kolem roku

900 rozpadla, ale křesťanství rostlo dál za Přemyslovců v Čechách. Ty se staly centrem politického i kulturního dění. Konstantin ve svém Proglasu, předzpěvu k překladu evangelií do staroslověnštiny, vyzval Slované, aby svým rozumem slyšeli slovo Boží: „Vy všichni, kdo svých duší krásu vidíte a milujete, rádi byste temnotu hříchů zapudili a hniloby světa se zbavili, rajský život našli a unikli ohni horoucímu: Slyšte nyní svým rozumem, slyšte všichni lidé slovanští, slyšte slovo, slovo, které od Boha přišlo.“ Zdá se, že Slované tehdy slyšeli a poslechli.

Časová osa:

- 1) 835–845 Metoděj archontem, pak odešel do kláštera na Olympu.
- 2) 850 Konstantin, jeden z nejlepších učenců v Byzanci, profesorem filosofie na universitě v Konstantinopoli.
- 3) 860 Oba bratři byli císařem vysláni k Chazarům.
- 4) 863 Příchod bratrů na Velkou Moravu, kázání, učí a vytvářejí zákony.
- 5) 868 Odešli s 200 muži do Říma, kde byli tito mužové vysvěceni. Papež Hadrián II. jim vyhověl ve všech třech žádostech – schválil slovanskou bohoslužbu, schválil hlaholici jako svátostné písmo, do kterého se smí překládat posvátné texty, a vysvětil Metoděje za biskupa.
- 6) 869 Konstantin umírá v klášteře v Římě, 50 dní před svou smrtí přijal jméno Cyril. Metoděj se vrací na Moravu, je však roku 870 zajat franckými biskupy a držen v zajetí dva a půl roku.
- 7) 870 Svatopluk zradí svého strýce Rastislava a vydá ho Frankům. Ti mu vypíchnou oči a odsoudí na doživotí.
- 8) 873 Na zásah papeže je Metoděj propuštěn a vrací se ke svým Moravanům. Působí na Veligradu, mocné nedobytné pevnosti.
- 9) 880 Svatopluk chtěl za nitranského biskupa německého Wichinga.
- 10) 882 Metoděj pokřtil českého knížete Bořivoje a jeho ženu Ludmilu.
- 11) 884 Metoděj dokončuje překlad celého Písma z původních jazyků.
- 12) 885 Metoděj umírá, Wiching přebírá moc a vyhání všechny kněze.

PRANOSTIKY

Červencový vítr bývá nemilý, tak budeme raději střízliví.

Když červenec pěkně hřeje, pot ze mě leje.

Jaký červenec, takový leden: nestačí nám soudek jeden.

Prší-li na Prokopa, musíš se do hospody dokopat.

Svatá Anna - pijem zrána.

Když červenec pěkně hřeje, o Vánocích se zima zaskvěje.

Slunce peče - déšť poteče.

MEZINÁRODNÍ DNY MĚSÍCE ČERVENCE

1. sobota v červenci - Mezinárodní den družstev

2. neděle v červenci - Evropský den koupání v řekách

1. červenec – firma Sony začala před 43 lety prodávat walkmany

2. červenec - Světový den UFO

5. červenec - Mezinárodní den objetí zdarma, Den slovanských věrozvěstů Cyrila a Metoděje, bikiny oslaví 58 let

6. červenec - Den upálení mistra Jana Husa, Světový den polibku, Světový den Tibetu

9. červenec - Světový den veterinárních lékařů

11. červenec - Světový den populace

12. červenec – před 90 lety zemřel Tomáš Baťa

14. červenec - Mezinárodní den alternativ ke spalovnám, před 602 lety porazil Jan Žižka křižáckou armádu Zikmunda Lucemburského v bitvě na Vítkově, před 83 lety zemřel malíř Alfons Mucha, ale zároveň se narodil Karel Gott

17. červenec - Světový den smajlíků

18. červenec - Mezinárodní den Nelsona Mandely

20. červenec - Mezinárodní den šachu

28. červenec - Světový den boje proti žloutence

29. červenec - Mezinárodní den tygrů

30. červenec - Mezinárodní den přátelství

24. července – před 103 lety byla v Brně založena Mendelova univerzita

Bata

PŘÍBĚHY PRO POTĚCHU DUŠE

Kterak pan Leo ke svému jménu přišel

V malebné části Brna zvané Husovice žili mladí manželé. Mladá paní byla v očekávání, děťátko se mělo narodit každým dnem. Maminka měla velký strach, jak všechno dopadne, zda porod proběhne dobře a v klidu a děťátko i ona budou v pořádku a zdraví.

Jednalo se, již o třetí těhotenství této mladé maminky. Dvě předchozí děti ale bohužel zemřely. Prvorozený syn se vždy v této rodině po celé generace jmenoval JAN. Malý Janíček bohužel v půldruhém roce podlehl španělské chřipce. Druhý syn dostal jméno po tatínkovi ANTONÍN. I malý Toníček záhy po narození zemřel také.

Mladá maminka se tak nejenomže bála o život svého třetího dítěte, ale rovněž vzhledem k minulosti byla na rozpacích, jak děťátko, bude-li to syn, pojmenovat. První dvě varianty Jan a Antonín nepřipadaly v úvahu a jméno po kmotru LEOPOLD se jí moc nelíbilo.

Počátkem září 1923 se narodil kluk, jako buk, zdravý a silný s ideálními mírami. Ohledně jména miminka se ještě novopečení rodiče chtěli poradit s panem farářem. Ten navrhl jméno LEV. Lev je v českém překladu LEO. Tak se jmenoval i papež, LEV I. Tudiž jméno je hodno použití. Mamince se líbilo. Jen trochu znejistila, když bude mít synek svátek? Nebo se nebude slavit? Židovská jména ještě tenkrát v katolickém kalendáři nebyla. Pan farář chytře odvětil, LEO je

ten LEV a ten že má svátek 11.4.,tak ho bude slavit z jara, blízko Velikonoc.

Chlapečka tedy pokřtili jménem LEO, ke spokojenosti rodičů, kmotra i pána faráře. Když malý LEO povyrosl, strýček na něj zavolał LOŠKU a toto oslovení mu již zůstalo. A protože chlapec prospíval velice dobře a rostl jako z vody, začalo se mu říkat „Dlouhej Lošek“. Dlouhej díky dlouhým nohám a vysoké sportovní postavě. Díky ní si sport oblíbil a věnoval se převážně atletice...

Ale o tom zase v dalším příběhu ☺

ZE SVĚTA ZAJÍMAVOSTÍ

10 nebezpečných zvířat, od kterých byste to asi nečekali

A je to tady, prázdniny jsou v plném proudu. Člověk si rád odpočne a vypne myšlenky. Následující článek nám poskytne výlet do přírody za nebezpečnými zvířaty, které bychom rozhodně neměli podceňovat.

Smrtelně nebezpečný živočich vůbec nemusí vypadat tak nebezpečně jako třeba lev, žralok nebo medvěd grizzly. Může být mrňavý a vypadat úplně neškodně. Dokonce i roztomile. Nebo jen otravně. A přesto vás může rychleji či pomaleji sprovodit ze světa.

Smrtelně nebezpečná ale mohou být i jiná zvířata, která na to vůbec nevypadají a která se vzhledem k tomu, že kvůli nim (naštěstí) moc lidí neumírá, na tyto seznamy nedostanou.

Komár

Ano, nejnebezpečnějšími zvířaty světa jsou komáři. Jejich bodavě sací ústní ústrojí samo o sobě samozřejmě člověka nezahubí. Může však na něj přenést tropické smrtelné nemoci, především malárii a horečku dengue. Komáři žijí na všech kontinentech kromě Antarktidy a ročně způsobí asi 750 000 úmrtí.

Lední medvěd

Je zajímavé, co dokáže bílá barva a huňaté tlapy. Zatímco grizzlyho každý okamžitě označí jako nebezpečné zvíře, lední medvědi bývají vnímáni spíše jako roztomilí (údajně zvláště poté, co se objevili v reklamách).

Pokud jste v zrovna v Arktidě, může se vám to nevyplatit – lední medvědi jsou vysoce agresivní zvířata. Útoky na člověka byly zatím vzácné, v budoucnu jich ale nejspíš bude přibývat. Kvůli změnám

klimatu ledním medvědům bude ubývat životní prostředí i potrava. A hladový medvěd je nebezpečný medvěd.

Čtverzubec

Nebezpečná? Tahle usměvavá mořská rybička? Většina příslušníků čeledi čtverzubcovití je jedovatá a někteří z nich mají jeden z nejsilnějších jedů ve zvířecí říši, tetrodotoxin.

Pokud jste potápěč a škrábnete se o ostny prudce jedovatého čtverzubce, zastaví se vám dýchání. Někteří čtverzubci – jako známá ryba fugu – vás navíc mohou zahubit i po své vlastní smrti. Stačí, když sníte jejich špatně připravené maso, které přišlo do styku s jedovatými tělními tkáněmi.

Pižmoň

Neohrabaná chlupatá ovce? Severský tur pižmoň je smrtelně nebezpečné zvíře pro každého, kdo překročí – z hlediska pižmoňů – bezpečnou vzdálenost. Ta je docela velká, 50 až 100 metrů. Turista, který se chce přiblížit ke stádu, aby si ho vyfotografoval víc zblízka, si zahrává se životem.

Nebezpečný výzkum: Vědec v medvědí masce

Pokud se stádo pižmoňů cítí ohroženo, shlukne se kolem mláďat do kruhu, ze kterého vyrazí některý dospělý pižmoň. A ten domněle nebezpečí prostě převálcuje, jako se to v případě turistů už několikrát stalo.

Pižmoň je nečekaně rychlý, a pokud se nacházíte v otevřené krajině, už vám nic nepomůže. Nedoporučuje se proto chodit k nim blíž, než na 200 m.

Buvol africký

Naštvat nebo dokonce zranit afrického buvola není dobrý nápad. Nejen, že je velký, silný, rychlý a rohatý, ale také mimořádně záludný. Zraněný buvol se stáhne do křoví a snaží se zaútočit zezadu. Nepřítele nabodne na rohy, vyhodí do vzduchu a nakonec podupe na zemi. Člověk prakticky nemá šanci. Buvol proto patří mezi jedno z vůbec nejnebezpečnějších afrických zvířat.

Hroch obojživelný

Hroch je považován za absolutně nejnebezpečnější africké zvíře, které ročně zahubí víc lidí než lvi a levharti dohromady. Hroch je jednoduše extrémně agresivní zvíře, které nenapadá jen lidi, ale i čluny a jiná zvířata včetně krokodýlů.

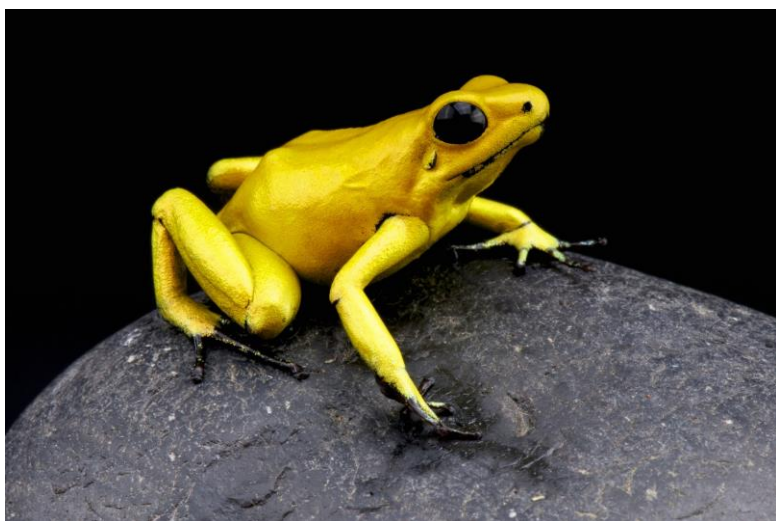
A stejně jako pižmoň, i zavalitý a zdánlivě neohrabaný hroch sebou umí pěkně hodit. Při útoku navíc využívá své dlouhé řezáky a špičáky, které mu jinak slouží jako zbraň ve vnitrodruhových soubojích.

Pralesnička strašná

Malá, žlutá nebo zelenavá, hezká a smrtelně jedovatá – to je pralesnička strašná, největší z jihoamerických šípových žab, která dosahuje pěticentimetrové délky. Jed batrachotoxin v její kůži je natolik účinný, že dávka 1 mg, kterou mívá jediná pralesnička, by dokázala zabít dvacet lidí

nebo dva africké slony. Takže až si vyrazíte na procházku do pralesa, na žabky určitě nesahejte.

ROZHOVOR

Rádi bychom Vám prostřednictvím Děčka a krátkého rozhovoru představujeme pracovníky našeho domova, se kterými se denně setkáváte. V následujícím rozhovoru se nám představí **pracovnice základní výchovné nepedagogické činnosti:**

Monika Zachová

Mohu Vás poprosit o krátké představení se našim čtenářům?

Jmenuji se Monika Zachová a je mi 46 let. Pocházím z Východních Čech z okolí Adršpašských skal. Když mi byly 2 roky, s rodiči jsme se přestěhovali do Velkého Meziříčí, kde jsem již zůstala a založila rodinu. Bydlím v bytě s manželem a dcerou (18 let).

Střední školu jsem studovala v Polné a v Brně obory švadlena pro oděvní konfekci a prádlo a poštovního manipulanta. Pracovala jsem jako aktivizační pracovník na Konciánce Březejc nebo jsem 2 roky měla otevřenou vlastní kavárnu. V domově pracuji od 1. června 2022.

Co se Vám na práci v domově líbí?

Všechno. Náplň, lidi, jejich vděčnost, vstřícnost a lidskost. Cením si našeho vzájemného přístupu a vztahu.

Co ráda děláte ve volném čase?

Nejraději čtu. Také maluju, kreslím portréty, zpívám, baví mě historie, literatura faktu nebo seberozvoje.

Na jaké místo byste se ráda podívala a proč?

Chtěla bych projet energetická místa v ČR, ale i ve světě.

Jak by vypadal Váš ideální den?

Každý den je perfektní, když jsem vyspaná. To je ten jediný mráček.

Co byste si nejvíce přála?

Všem co nejvíce zdraví. Měsíc s Vámi v domově mě naučil, že zdraví a štěstí je nejvíce potřebné. Některým lidem schází mít v srdci Boha.

KVÍZ:

Nejoblíbenější jídlo – to, které nemusím vařit

Nejoblíbenější barva – chrpově modrá a královská modř

Nejoblíbenější roční období – všechna

Nejhezčí dovolená – každá, když mám po boku milované lidi

Nejoblíbenější květina – oranžové a červené růže a tulipány

Nejoblíbenější film – Harry Potter, Ranhojič, Zloba královna černé magie, Návrat Sommersbyho

Nejoblíbenější místo v domově – terapeutická zahrádka

VTIPY

Láďo, proč si taky nehledáš nějakou ženskou?

Protože když jsem byl naposledy něčí typ, tak jsem byl darovat krev.

Zlato jsem těhotná. Co chceš, aby to bylo? Miláčku já hlavně chci, aby to byl vtip.

Čím víc vážíš, tím jsi těžší pro únosce. Tak se chraň a vezmi si dort.

Nový zaměstnavatel:
Máte nějakou
specializaci, prostě, co
vám jde, v čem jste
dobřej?

Já: Podívejte, želvička. .

Jdeš k truhláři, na zemi jsou piliny. Jdeš ke kadeřnici, na zemi jsou vlasy. Jdeš do banky... a nic! I pero mají na šňůrce!

Z KUCHYNĚ

Pohanka

Co je to?

Pohanka je zdravá, obsahuje bílkoviny a kyseliny linoleovou a linolovou, které snižují hladinu cholesterolu v krvi, díky flavonoidům dokáže účinně zmírnit následky hodování plného tuků, je důležitým zdrojem minerálů, ale především je bohatá na mimořádné množství rutinu, který pomáhá udržovat pružnost cév. Nejvíc ho obsahují naklíčená semena a mladičká nať. Účinek pohanky násobí vitamin C, proto je vhodné kombinovat ji s takovou zeleninou či ovocem, které ho hodně obsahují.

Jak ji poznat?

Pohanka se prodává ve formě krup, krupice, lámanky i mouky. Běžně seženete také instantní pohankové kaše nebo čaje či nálevy. Ty patří mezi superzdravé, protože se vyrábějí z listů pohanky, které mají nejvyšší podíl cenných látek a přidává jí i poměrně nepříjemnou pachutí. Proto se pokuste sehnat pohanku světlou, loupanou mechanicky a za studena a nejprve ji důkladně spařte.

*Autor: nutriční terapeutka
Terezie Hlouchová, Dis.*

HÁDANKA

Mám rád prázdniny

Budete vědět, že přicházím podle zvonku mého zvuku.

Kdo říci může, kdo jsem, zvedne nyní ruku.

Děti zbožňují mě, když vidíme se, vždy se smějí.

Nejvíce chodí za mnou, když ve školních třídách nikdo není.

Děti mne mají tuze rády i já se na ně vždycky směji, leč nevidám je, když krajinu skryjí sněhy.

V mé práci často mrznu, jsem muž, kterého znají všichni v ulici.

Nepracuji ale ve sněhové vánici.

Miluji čas Vánoc jako všichni, to ale není pro můj obchod dobrá doba, proto v tu dobu sedím v teple doma.

Kdo tedy jsem?

Řešení: Zmrzlinář

SEZNAM ZDROJŮ

Červenec: <https://www.staetekoreny.cz/cyril-a-metodej>

Mezinárodní dny: <https://blog.hubatacernoska.cz/cervencove-svatky-vyroci-a-dalsi-vyznamne-dny-a-zajimavosti>

Pranostiky: <https://blog.hubatacernoska.cz/nezname-pranostiky>; <https://blog.hubatacernoska.cz/cervencove-svatky-vyroci-a-dalsi-vyznamne-dny-a-zajimavosti>

Vtipy: <https://cz.pinterest.com/sinuhet2/funny/>

Výročí a regionální osobnosti: <http://www.knihovnatr.cz/cze/sluzby/vyroci-a-regionalni-osobnosti-cervenec-2022/>

Hádanka: <https://mozkolam.cz/slovni-hlavalamy/hadanky/mam-rad-prazdniny/>

Ze světa zajímavostí: <https://www.extra.cz/10-opravdu-velkych-traparen-ktere-delaji-na-dovolene-jen-cesi>

Z kuchyně: časopis Vlasta